

Maria Vagatova

Moszum folyóbeli vizem

E. G. Haranzevának

Moszum¹ folyót borító jegem
Hótalpnyomokkal ékesítettem,
Moszum folyó menti földem
Magam taposta ösvényekkel díszíttem.
Vörös vad bőrének teli terhét,
Fehér vad bőrének teli terhét
Sokat vittem, cipeltem.
De most engemet, szegény asszonyt az öregség megragadott.
De most hozzám, szegény asszonyhoz az öregség bekopogott.
Kétsövű puskám
Két csöve berozsdásodott.
Kétsövű puskám
Két csöve vörösen rozsdáll.
Földön-jégen hagyott útjaim
Kétrőfnyi hó borítja,
Földön-jégen taposott ösvényim
Sűrű moha takarja.
Engem, szegény asszonyt az öregség megragadott.
Hozzám, szegény asszonyhoz az öregség bekopogott.
Hosszú ösvényeimre
Fiatal asszonyok hadd bukkanjanak,
Vadászösvényeimre
Fiatal férfiak hadd találjanak.
Moszum folyót borító jegemet
Nekik hagyom örökül.
Moszum folyó menti földemet
Nekik adom örökül.

Maria Vagatova (1936) hanti költőnő, újságíró, újságszerkesztő, énekes, mesemondó. Juilszk faluhoz közel született (Berjuzovói járás, Hanti-Manysi Nemzetiségi Körzet) ősi réntenyésző, hagyományőrző, sokgyermekes, nomád hanti családban. Diákként kezdett verseket írni.

¹ A Nazim folyó hanti neve

Vaszilij Regezs-Gorohov

A gabona szépsége, líraisága nevel...
 És én magvető családból származom.
 Óh, csak ne utasítanak el az emberek
 Az én mari versemet.
 Lélegzik minden sora,
 És mennyi könnyet hullat a magvető,
 Míg csoda történik a világon –
 A gabona szépsége, líraisága nevel.

Vaszilij Regezs-Gorohov (1937) mari színész, költő, drámaíró, publicista, műfordító. A mari Állami Sketan Színházban dolgozik mint dramaturg, ahol számos művét elő is adták.

Nagy Katalin fordításai

Sławomir Shuty

Bomlás

(Részlet)

Hétfő

Basia késett. Már megint. Tudjuk, tudjuk, a kis Jusztinkája beteg. Ha pedig a kis Jusztinkák betegek, az nagyon nem jó. De nem túl gyakran betegeskedik ez a kis Jusztinka? Ilyen gondolatok futnak át a fejünkben, miközben bankfiókunkba betér az első ügyfél.

– Jó napot kívánok!

– Jó napot, jó napot.

– Üdvözlöm a szép hölgyeket, és az urat is – fordul hozzám mosolyogva az ügyfél.

– Mi lesz a mai harci feladat? Kis átutalás? – mosolygok vissza.

– Pénzfelvét.

– Folyószámláról?

– Betétről.

– Ó... idő előtt megszünteti lekött számláját? – Basia az asztala mögül felállva szól a férfihoz. – De hát így elveszíti a kamatokat!

– Sajnos – mondja az ügyfél.

– Mert ha még bent tartaná, akkor megkapná a... tudja... a kamatot.

– Basia érthetetlenül makogja ki az utolsó szót.

– Úgy jött ki a lépés, hogy sajnos nem tehetem – válaszol a férfi kedvesen.

– Tudja, hogy bankunk ragaszkodik azokhoz az ügyfeleihez, akik sokáig benn tartják a pénzüket? – mosolyog Basia.

– Tudom, de remélem, a mi viszonyunk azért nem romlik meg – válaszol a férfi ugyancsak mosolyogva.

– Ha, ha – nevet Basia –, én is remélem. Mirek, szüntesd meg az úr betétjét!

– Azonnal – válaszolok, és miután Basia leül az asztalához, kedvesen megkérdezem tőle: – Basia, megerősítenéd nekem ezt a tranzakciót?

– Küldd át! – válaszol.

– Küldöm – mondom, és nyájasan ránézek.

– Nem jött meg, küldd át még egyszer! – mondja fanyar mosollyal.

– Küldöm – mondom, majd őszintén érdeklődő arccal megkérdezem tőle: – Átment?

– Most igen – mondja Basia, ugyanazzal a kesernyés mosollyal.

És ennyi. A lekötött betét már meg is szűnt. Ezek után már csak a maradék pénzecske át kell utalni az ügyfél folyószámlájára, a tranzakciót meg kell erősíteni, azaz Basiának igazolni, majd a folyószámláról kifizetni az ügyfelet, amihez szintén szükséges Basia igazolása. Ezt követően már csak le kell ülni és imádkozni, nehogy lefagyjon a készpénzkiadó gépet kezelő program, azaz a cash dispenser. Mert ha lefagy, akkor az egész rendszert le kell állítani, egyszerre két kulccsal kinyitni a gépet, kihúzni a kazettákat, kivenni a készpénzt, majd visszatenni a kazettákat, kézzel leszámolni az összeget az ügyfélnek, aztán, ezt a hajcihót követően, egész nap azon izgulhatunk, nehogy valahogy mégis mínuszban maradjunk.

Kedd

Hétfő – megüt a ménkő, kedd – dolgozat tedd. Basia későn érkezik. Egyszerűen nem tudott előbb jönni. Olyan helyzet állt elő, hogy nem tudott. De nagyon akart. Hát persze.

– Basia! – vág a közepébe Gocha.

– Miért magyarázkodsz, hogy tudtál volna, de mégsem sikerült? Néha nem lehet és kész, tudod jól, hogy néha nekem se megy.

– Jól van, Gocha, ne nyavalyogj, nyisd már! – mondja Basia határozottan és türelmetlenül.

Gocha kinyitja a bejárati ajtót, hogy Basia be tudjon jönni. Ma rengeteg ügyfél betérhet hozzánk. Hogy miért? Nem tudom. Valami azt súgja, a gyomromban érzem, hogy így lesz. Ráadásul kedd van. Ilyenkor az embereknek, elnézést a kifejezésért, de viszket a seggük. Hát ez az! Erről beszéltem.

– Jó napot! – veti oda az ügyfél, mintha azt mondaná: „szállj le rólam”.

– Jó napot kívánok, miben segíthetek? – emelkedek fel az asztaltól azért, hogy az európai standardnak megfelelően, profin és kedvesen kiszolgáljam az ügyfelet.

– Köszönöm, csak körülnézek... – böki oda félvállról. Egyáltalán nem figyel rám.

– Érdeklík önt a lekötések? – kérdezem udvariasan, miközben az ügyfél elé csúsztatom ajánlatunkat, mint egy tányér levest.

– Átnézem, köszönöm... – forgatja a fejét. (...)

– Mirek, kísérd az urat a tárgyalóterembe! – szól közbe Basia sugárzó mosollyal a monitor mögül kihajolva.

– Kérem, fáradjon a tárgyalóteremünkbe, részletesen bemutatom a legkedvezőbb ajánlatainkat! – Felálllok, kihúzom magam, és mutatom az ügyfélnek az utat.

– Na, jól van – mondja megadóan.

A tárgyalóba kísérem az ügyfelet, hogy bemutassam neki a rövid futamidejű lekötések lehetőségeit. Parker tollammal rámutatok minden kedvezményre. Felsorolok. Fejszámolok. Azonkívül beszélek még neki a hitelkártyákról, az új és kényelmes készpénzhez való hozzáférésről, a kiváló ügyfélszolgálatról és a számlavezetés előnyeiről.

– Jobb ajánlatot sehol máshol nem talál – jelentem ki százsáztalékos meggyőződéssel. De az ügyfél csak összeszedi a papírokat, megköszöni, és kisétál.

– Jobb ajánlatot sehol máshol nem talál – dobom be magamat még egyszer nagy lelkesedéssel, hogy meggyőzzem az ügyfelet. Basia az egész jelenetet mérsékelt optimizmussal figyeli.

– Na, és – kérdezi aztán tettetett érdeklődéssel – nyitott számlát?

– Nem, a lekötések érdekelték – válaszolok a falat bámulva. (...)

Basia határozottan ránc néz, mert neki... az Isten szerelmére... elege van már a számlanyitogatásból. Ő állandóan nyitja a számlákat, mi meg semmit sem teszünk.

A dolgozók prémiuma sok mindentől függ. A prémium akkor jár, ha nyolcszáz darab számlát, azaz folyószámlát nyitunk olyan embereknek, akik a legtöbbször ezt nem szeretnék, kiadunk negyven ezüst- és három aranykártyát, illetve tizenkét személynél biztosítási szerződést íratunk alá. Mindegyik ilyen elemre prémium jár, de csak akkor, ha a már megnyitott folyószámlák száma nem csökken. Hogyha ez a feltétel nem teljesül, abban az esetben nem jár prémium még akkor sem, ha száz aranykártyát sikerül kiadnunk. A prémium nagyságát személyre szólóan számítják ki és százalékban mérik, de ami a leg-

fontosabb, a fiókvezetőtől függ, ami azt jelenti, hogy az adott százalékszám megváltozhat a dolgozó kárára. És hogy elérjük-e az adott hónapban prémiummotivációs szintünk csúcsát, azt senki sem tudja.

Szerda

– Megint késni fog – mondja Aneta.

– Várj csak! Épp jön egy taxi... igen, ő az – veszi észre Gocha.

– Ő az – helyesel Aneta.

Basia kiszáll a taxiból, fizet a sofőrnek, és számlát kér tőle, hogy aztán el tudjon számolni a *reprezentációs költségek és szolgálati utazások* pontnál a *tárgyalás stratégiai partnerekkel* alpontjában. Egy first lady gráciájával füléhez emeli mobiltelefonját, és úgy lép be a bankfiókunkba, mintha egy róla elnevezett szentélybe lépne be.

– Sziasztok! – veti közénk Basia foghegyről, s továbbra is a mobiljára tapad.

– Szia! – mondjuk neki, miközben őt nézzünk.

– Ma szerda van, igaz? – kérdezi, s mobilját becsúsztatja a táskájába.

– Alighanem! – mondja Gocha.

– Már majdnem a hónap felénél járunk, és még nem értük el az előírt target felét sem – néz Basia csalódottan Gochára.

– Aha – bólint rá Gocha sután, miközben maga elé néz.

– Tennünk kell valamit – közli határozottan Basia.

Ha Basia ilyesmit közöl, akkor annak úgy kell lennie, mert Basia nem azért közöl ilyesmit, hogy aztán ne úgy legyen. No azért! Egyik kezével bekapcsolja a gépét, míg a másikkal lehúzza nyakáról selyemsálát, és a hátsó helyiségbe vonul, hogy ott, egy három kockacukorral édesített jó neszkávétársaságában átadja magát

a friss bulvársajtó mélységeinek. Tudják-e, hogy Basia miért olyan sugárzó egész álló nap?

Először alapoz. Másodszor hidratál. Harmadszor – a hosszan tartó hatás.

Perfect balans. Floral fiesta. Szuperszabi, szupernasi, az édes élet, na és persze juharszirup! Milyen gyönyörű is Basiának lenni!

Egy óra múlva Basia már tudja, mit fog tenni. A fejében már összeállt minden a finom kávé – finom péksütemény nélkül, mert hát, Istenkém, ügyelni kell a vonalakra – és a finom olvasmány után.

– Beíratom Jusztinkát egy angol tanfolyamra – mondja, s mi kihalljuk a mély megelégedettséget hangjából. – Itt azt írják, hogy a kétéves gyerekek még az idegen nyelvek komplikált szóösszetételeit is könnyen megértik és megjegyzik. A kisgyermeknél a nyelvtanulás folyamata...

Basia itt egy kis szünetet tart, mert elég nehéz kifejeznie azt, hogy milyen is a kétéves gyermekeknél a nyelvtanulás folyamata, az újságban lévő megfogalmazás pedig kiment a fejéből. – Intuitív – teszi hozzá, mert ez a szó tökéletesen beleillik a kontextusba.

– Én is beíratom a kislányomat – mondja Gocha, hogy még véletlenül se maradjon le Basia szemében –, de csak majd ha óvodás lesz.

– Na ne mondd?! – fordul felé Basia. – Miért olyan későn? Nem szeretnél neki esélyt adni ezen a nehéz és elvárásokkal teli munkaerőpiacon?

– A munkaerőpiacig neki még sokat kell aludnia – mondja mosolyogva Gocha, hogy ne rontsa el ezt a jó kis hangulatot.

– Nem is gondolod, hogy milyen gyorsan eljön az az idő – mondja Basia a szakértő hangsúlyával. – Úgy mondd, mintha értenél az ilyen dolgokhoz. Amúgy tégy, ahogy jónak

látod. Én Jusztinkámat beíratom angolra, aztán meg németre is. Manapság az ember két idegen nyelv nélkül olyan, mintha keze sem lenne.

– Mintha nem lenne nunája – mondom halkán, mert az ilyenfajta hasonlatok biztosan nem illenek Basia szadista hóhér-erkölcséhez.

– Mit mondtál? – kérdi Basia.

– Semmit. (...)

– Mit motyogsz te ott, semmit nem hallani. Miről beszéltek? – Basia harci színeket ölt.

– Azt mondom éppen, hogy azok az idegen nyelvek... vagyis fontos beszélni őket – válaszolom.

– Jól van, na, majd csevegünk, ha a prémiumról lesz szó! – Basia rám tekint a szemüvege alól, és haragosan összeráncolja homlokát, ami csak egyet jelenthet: tessék tudomásul venni, hogy a prémiumot a bankfiók vezetője által előírt szigorú kritériumok szerint kapjátok.

– Ugye akartok prémiumot kapni, igaz? – zárja le ekképp a vitát.

Persze hogy akarunk. Annak ellenére, hogy a berbécsből ő kapja a friss szívörköltet. Finom fokhagymaszósszal. Mi meg a nyesedékből fonálférges darált disznóhúst. (...)

– Gondolkoztam a dolgokon, ne higgyétek, hogy én nem gondolkozom a teendőkön. Igenis gondolkozom, még a munkaidőmön kívül is. Hát... miközben a taxiban ültem, és ezeken gondolkoztam, hirtelen eszembe jutott valami. Tudjátok, mi? A Pizza Hut!

Bámulunk rá, és nem értjük, mi ez az ötlet, hogy „hát... a Pizza Hut”. Ez a felkapott pop-piktogram nem igényli egy orientalista nyelvész okfejtéseit. Hát, annál a cégnél biztos, az Úristenre biztos, hogy náluk kiváló menedzserek dolgoznak. És az ilyen kiváló menedzserek feltétlenül eleget keresnek ahhoz, miképp ezt Basia

megfelelő forrásokból már csak jól tudja, hogy bőven jut nekik az általunk ajánlott aranykártyákra. Na és mit tesz most Basia? Basia már utasít is:

– Mirek, készíts elő nekem egy szép ajánlatot, egy-kettő! (...)

Én előkészítek egy szép ajánlatot, Basia pedig odamegy személyesen, és profi módon bemutatja azt a nagyszerű menedzsereknek. Igen. Ez jó ötlet. Ez több mint jó ötlet. Ez egy pikáns, egzotikus és jól átsült ötlet. Ennek köszönhetően, amiről Basia persze meg van győződve, részlegünk eléri a kijelölt *targetet*, illetve megnöveli részvételi százalékát a bank egész *targetéből*. Sőt, Basiának még jobb ötlete van. Aneta megy el, és ő fog bemutatni mindent, ahogy azt kell.

– Drága Anetkám, erőltess meg magad, kérlek! Anetkám, kérlek szépen, ne hagyj cserben! – mondja Basia, miközben ráncolja a szemöldökét. – A helyzet világos, a dolog egyszerű, legkevesebb öt lakossági számla nélkül vissza se gyere. Legkevesebb három aranykártya nélkül ne is mutasd magad, mert különben, tudod, ez mit jelent. (...)

Aneta a fejét csóválja, de úgy, hogy Basia ne vegye észre. Mert ha Basia ezt észrevenné, akkor azonnal valami megjegyzést fűzne hozzá, nyomban aggódni kezdene. De Aneta nem szeretné, hogy Basia aggódjon. Tudja, hogy Basiát nem szabad aggasztani, mert Basia megbetegszik az aggodalomtól, és akkor vele bármi megtörténhet. Ilyen jó főnököt, mint Basia, többször már nem fognánk ki. Basia nélkül mélységesen sötét világ várna ránk. Lámpással sem találni hozzá hasonlót! Basia érzékeny, kulturált, szeretetteljes, helyes és hűséges. Basia karcsú, lelkes, szárnyaló, mindig mosolyog, alázatos, és nem engedi, hogy alkalmazottait bármilyen sérelem érje.

Elefántcsonttornyunk, Basia, könnyörülj rajtunk! Hajnalcsillagunk, Basia, imádkozz érettünk! Basia, a kétségbeesettek vigasztalója, a bűnbe esettek menedéke, mindenki pártfogója, a mártírok királynője, Basia, imádkozz érettünk! Könyörületes Basiánk, csodálatos Basiánk, leggyönyörűbb Basiánk, jóakarónk, Basia, imádkozz érettünk! A szalmonellával mérgezett fogyasztók hercegnője, a magas számlától megrémült előfizetők védelmezője, az elmulasztott kifizetés áldozatainak vigasztalója, a behajtók segítője, kérünk, segíts, hogy méltóak legyünk a prémiumra, és hogy kiérdemeljük a csiribiri fehérneműben töltött szabadnapjainkat!

Csütörtök

A mai napon Basia úgy döntött, hogy neccesen érkezik be, azaz épp csak egy kicsivel bankfiókunk nyitása előtt. Betoppan, és fosszínú selyemsálját dobálva a hátsó személyzeti helyiség felé rohan, miközben odaszól nekünk:

– Kinyitottatok?

– Nem – mondja Gocha olyan arc kifejezéssel, mintha leöntötte volna a blúzáat valamivel.

– Miért?

Basia megtorpan a személyzeti bejárónál. Elégedetlenkedik, mert meg kellett állnia és rá kellett kérdeznie, mert hát a bulvársajtó már forr a kezében, a *Turizmus* melléklettel, benne a last minute ajánlatokkal. Mindig jóleső érzés átolvasni, belenézni, ábrándozni, álmodozni, milyen szép is lenne: homokos tengerpart tíz méterre a szállodától, a medence még közelebb, svédasztal, helyi finomságok, original zorba music live. – Miért?

– Leállt a rendszer – mondja Gocha.

– És nem tudod, mit kell ilyenkor csinálni? – háborodik fel Basia. – Hívd a helpet.

– Már hívtam őket, Basia – mondja Gocha. – Az első, amit csináltam, hogy felhívtam őket.

– Goška – szól Basia szigorú és félhivatalos hangon –, az első, amit tenned kell, az nem az, hogy hívod a helpet, mint egy hülye, hanem ellenőrzöd a beállításokat. De hát tudod te, hogy megy az indítási folyamat. Goška, minden alkalommal el kell neked ezt ismételnem?! Istenem, hogy én egy percre sem hagyhatlak benneteket magatokra!?

Basia alá van aknázva, mert a bulvársajtó, mint egy köteléről elszabadult hajó, idegen vizekre úszott, és az utazási melléklet az akciós repjegyekkel együtt, elnézést a kifejezésért, de elszállt a francba. (...)

Basia ezeremesterünk leül a pult mögé, és kever. Próbálkozik, újraindít, resetel, jelszavakat ír be, tesztoldalkat nyomtat, tologatja az asztalon lévő dolgokat, rángatja az egeret, felemeli a billentyűzetet, hogy alá nézhessen, berak a gépbe egy flopit, majd kiveszi, ki-be kapcsolja a monitort, majd a képernyő kontrasztján és fényességén állít, még egyszer újraindít, néz, az orrát ráncolja, felhúzza a szemöldökét, egyszóval intenzíven gondolkodik.

– Nem tudom, mi történik – szólal meg végül –, Goška, hívd fel a helpet!

– Már hívtam – mondja Gocha.

– Akkor hívd még egyszer! – válaszol Basia a végletekig kibillenve lelki egyensúlyából. (...)

Az ügyfelek meg már az ajtót rángatják. (...)

– Nyitom már – nyugtatja az ügyfeleket Gocha, és jelezvén szándékát, felemeli a kezét, amelyikben a kulcsot tartja. – Tessék, tessék, jó napot kívánok, jó napot!

Nem is olyan jó ez a nap! Olyan közepes, vagy inkább rossz, mert hát az ügyfelek szeretnének kivenni, be-

fizetni, átutalni, véghezvinni mindenféle operációt a számlájukon és a cégük számláján. Közeledik a szörnyű hóvége, és ilyenkor ideje rendezni a tartozásokat, a hiteleket, a különböző adókat, a tb-t, a biztosításokat. Felesleges szarkavarás a kis- és középvállalkozók bosszantására! Sajnos, a számlabefizetésen kívül semmilyen tranzakciót nem vagyunk képesek megvalósítani, mert a rendszer áll, és ami még rosszabb, nem nagyon tudjuk, hogy mikor fog működni. De az ügyfelek kérdéseire azért mindig kedvesen és kifinomultan válaszolunk: – Természetesen, egy pár perc múlva biztosan, igen, egészen biztos, hogyne, minden rendben lesz, hamarosan minden megoldódik, a kollégánónk már hívja is a központot.

Mindezt úgy, mintha a központ bármit is tudna segíteni ebben a szerencsétlen helyzetben. Mintha az összes lengyelországi részlegnek nem lenne hasonló problémája. Mintha ez a rendszer nem lenne, elnézést a kifejezésért, de egy kurva szar rendszer, amelyik lefagy, lelassul, besavanyodik, úgy és akkor működik, ahogyan és amikor akar.

Az ügyfelek meg dübörögnek a pénztárok előtt. Türelmetlenek. Izgagtottak. Idegesek. Már mi sem ülünk a saját helyünkön, hanem felállva győzködjük őket, mint valami nemzetközi békefenntartó erők. Messze a laktanya meleg ételeitől, szükségleteiket el nem végezve, kiküldetésben valahol a fenyegető falusi lincselés epicentrumában, biztosítva az embereket, hogy hamarosan minden rendben lesz, hogy ez csak egy pillanatnyi – soha ne mondd ki a szót, hogy „üzemzavar” –, pillanatnyi késedelem, de ez mind a csúnya és gonosz Lengyel Telekomunikáció miatt van, mert hát, önök is látják, a mi kiváló bankunk a háló-

zattal dolgozik, és a hálózat úgy néz ki, hogy azon rajta tartja a kezét az a csúnya és gonosz Lengyel Telekomunikáció.

Már elszállt minden kedvem. Úgy érzem, mintha bottal vernének.

Eközben Basia befejezte a bulvársajtót. Elolvasta ától cettig, és elóbújva a személyzeti helyiségből megkérdezi: – Na, mi a helyzet, még nem javították meg?

– Nem – mondom.

Péntek

Vajon Basia ma időben megérkezik, vagy úgy dönt, hogy késik? De hát kár is róla beszélni. Ez Basia dolga. Basiának, mint minden emberi lénynek, joga van azt tenni, amit akar. Akkor jön be, amikor kedve támad. Végül is demokrácia van, nemde? Akkor miről beszélünk?

Ma péntek van, és már reggeltől mindenki megrészegült a hétvégi tervektől. Gocha a lurkójával az aquaparkba megy, ahol a kissrác, a piaci versengés hálás áldozataként, kedvére visítózva a boldogságtól, csúszkálni fog a vidám vízi csúszdákon, ő pedig a férjével beül a jacuzziba, amelyik ott van mindjárt az izgalmas csúszdák mellett. A jacuzzinak köszönhetően Gocha lábkörmei megpuhulnak, és akkor végre le tudja majd vágni, ahogy azt a jó Isten megparancsolta. Aneta a családi háztartásban szeretné befejezni egy-két vállalkozását, majd a szüleihez mennek ebédre, ebéd után meg otthagyja a gyereket, hogy férjével elmehessenek moziba valami jó kis filmre, persze nem túl messze a lakóhelyüktől. Jolának még nincsenek tervei, de az egész hetes kimerítő munka után olyan fáradt, hogy egyszerűen csak pihenni fog a tévé előtt, és videó-matinét rendez magának,

benne mindennel, amiről lemaradt a héten: sorozatok, tanácsadások, szakvélemények, újdonságok, tudósítások. Megfelelő dózis a szociopolitikai melodramából biztosítja majd érzelmi egyensúlyát. (...)

Bankfiókunkban már kora reggeltől vidám és kellemes a hangulat. Mondhatjuk, hogy ünnepi. Szívesen szolgálom ki így az ügyfeleket. Éppen közeledik egy!

– Jó reggelt, én szeretnék...

– Jó reggelt, miben segíthetek?

– Én szeretnék... van egy ilyen szórólapom...

– Értem, önnek megvan az árlistán, és szeretne egy ajánlatot kérni, igaz?

– Mutasd meg az úrnak az ajánlatunkat! – szól közbe mosolygósan Basia a monitor mögül.

– Éppen azt szeretném. Tessék parancsolni, fáradjon a tárgyalóteremünkbe! Kényelmesen leülünk, jó lesz?

Törzsből meghajolva, mint egy gumibohóc a primitív publikum előtt, az ügyfelet a tárgyalóterembe kísérem.

– Mindenekelőtt szeretném megkérdezni, hogy a Hamburger Banknak van-e garanciája?

– Természetesen van, manapság minden bank garanciális. Ehhez nem fér kétség. (...)

– Tudja, uram, én mégis jobb szeretném, ha a nyugdíjamat és a rokkantnyugdíjamat is egyenesen a számlámra utalnák. Nem szeretem, ha a postás hozza, mert hát ő mindig tudja... mindig elvárja, hogy... tudja, abból a maradék apróból, kettő, néha öt zlotyt muszáj neki adni... pláne, hogy úgy áll ott és vár, hát nem illik nem adni valamit...

– Igen, természetesen. Önnek nem kell többet a maradék aprót, sőt semmilyen aprót odaadnia a postásnak. Minden pénze, minden aprópénze az

ön személyes számláján lesz majd, és önnek fog kamatozni. (...)

– A szomszéd mindig bámul a kukucsukán át, hogy mi történik... tudja, uram, hogy mi a helyzet..., most mondja meg nekem, miért kell lássa a szomszéd, hogy mennyi a nyugdíjam, mondja meg, mi köze hozzá? (...)

– Ne aggódjon! Nos, akkor végeztünk! Köszönjük, hogy igénybe vette szolgáltatásainkat. Várjuk egy hét múlva, amikor is átveheti a bankkártyáját, amely egy plusz ütőkártya azoknak, akiknek a mi bankunkban van klíring számlájuk.

– Így legalább nyugodtan kamatozik majd a kis pénzem.

– Vizontlátásra!

Sikerült! Talált, elsüllyedt! Levadásztam! Büszke vagyok magamra.

Már látom magam előtt, már halom, már érzem a saját bőrömon:

Kedves Kollégák, bemutatjuk az őszinte és nagyszerű Mirek kollégát – a novemberi hónap dolgozóját. Az ilyen intenzív munka mellett nem nagyon van szabad ideje, de ha sikerül kigazdálkodnia néhány percet, a nagyszerű Mirek rövid szünetét is a tájképes puzzle kirakosgatásával (nagyszerű stresszoldó gyakorlat!) és a pornó-termeszefilmek tanulmányozásával tölti. A jó szenzációt és az élő háborús tudósításokat sem veti meg – hát, ő lett a hónap embere, hogy is lehetne másképp. Szenvedélye még az ampullákkal való horgászás és az adrenális gombászás XL-es gumikesztyűben. Sikereihez szívből gratulálunk!

Basia nem szakítja meg a halál izgalmas golyós játékot, de azért észreveszem, hogy arcát belepi a mo-

soly penésze. Köszönöm neked, Basia, minden boldogságnak forrása, a te halvány mosolyod nekem egy... ööö... ajándék? Nem fontos. A lennyel és az egyetemes nyomorúságos bűdös kurva életbe. Az a fontos, hogy ma péntek van.

Vasárnap

Tulajdonképpen semmi nem történik. Csak felkeltél szokatlanul korán és szokatlanul rendszertelen szívveréssel. Lassan iszod az első folyadékot, ami a kezredbe kerül, és csak kicsivel később veszed észre, hogy a víz nyilván fertőző, mivel valaki a protkóját áztatta benne. Az előző este süket emlékei hihetetlen fájdalmak közepette, bakancsszegekként fúródnak a homlokodba, szétárasztva így az egészségtelen aprópecsenye bűzét. Szánalmasan felnyitod a szemhéjadat, és értetlenkedve, lassan elkezded felismerni az ősrégi háztartási gépek körvonalait. Az ágyadban, a karcsú popsival és nagy lufikkal megáldott csodaszöszli helyén, akivel azt képzelted, hogy az este befejeződik, egy vadkanként horkoló, idősebb, izmos, vaskos úr elbűvölő hallucinációja fekszik, akinek a láthatóan agyonhasznált sárga alsónadrágja félig lehúzva virít a fonnyadt hátsóján.

Különös érzés tölt el, hogy a munkáddal nem vagy elégedett, és hogy a televízió „super fresh” családi csomagként, minden ünnepen ugyanazt az újramelegített szuperhit szennyet adja le húsz évvel ezelőttről.

Józsa Árpád fordítása

Sławomir Shuty 1973-ban, Krakkó szocialista-realista városrészében, Nowa Hutában (Új Kohó) született. Modern prózaírással és fényképésszettel foglalkozik, illetve több úgynevezett underground filmet és performanszt is rendezett.